

ስደተኛታትን ቀይሕ መስቀልን

መእተዊ	3
ቀንዲ ነጥብታት	4

መደብ ሪፎኬሽን ስደተኛታት ኣብ ፖርቱጋል

ስርዓት ዳግመ ሰፊራ ስደተኛታት ኣብ ሕብረት ኤሮጳ	7
መደባት ዳግመ ምግዓዝን ምስፋርን ስደተኛታት ኣብ ፖርቱጋል	7
ኣገባብ ኣተሓሕዞ ጠለብ ዕቆባ	8

ሸቕለት ኣብ ፖርቱጋል

ኣገባብ ምምልካት ስራሕ	11
ኣሰራርዓ ዉዕለት	12
ግድነታትን መሰላትን	13
ጽላታዊ ንጥፊታት	15
ኣፍልጦ ሞያ	16
ትካል ስራሕን ካልኣት ኣገድስቲ ኣካላት ሸቕለትን	16

ስደተኛታትን ቀይሕ መስቀልን

መግለጺ

አብ ግዜና ልዕሊ ዝኾነ እዋን ዝበዘሐ ስደተኛታት ኣለዉ። ከባቢ 224 ሚሊዮን ህዝቢ ስደተኛታት እዮም። (3,3% ህዝቢ ዓለም)፤ ልዕሊ 22 ሚሊዮን ከኣ ሓተትቲ ዕቆባ። (ኣሁግራዊ ረፖርት ስደተኛታት 2018- ዓለማዊ ዉድብ ስደተኛታት)።

ምስ ዘይንቡር ዋሕዚ ስደት ምስራሕ ፣ ናይ ቀይሕ መስቀልን ቀይሕ ሂላልን ነወሕ ሱር ዘለዎ ባህሊ ኣዩ። ቀይሕ መስቀል ፣ ሰብኣዊ መሰላትን ግቡኣትን ልዕሊ ኩሉ ኣብ ግምት ብምእታው፣ ስደተኛ ካበይ ቦታ ሰጊሩ ኣትዩ ብዘይገድስ ንኹሉ ስደተኛ ጉሊሕን ዘይተውሰነ ድጋፍ ብምቕራብ ኣገዳሲ ተራ ትጻወት።

ቀይሕ መስቀል፣ ነቲ ሓፈሻዊ ቦታታት መንቀል ስደተኛታት ኣትብሎም ንጹር ዝኾነ ስነ ልቦናዊ ገብረመልሰታት ትበርክት። ንሳቶም ክኣ፣ ዕደላ መግቢ፣ ስነ ልቦናዊ ድጋፍ፣ ጥዕናዊ ሓገዝ፣ ጥርናፊ ስድራ፣ ማሕበረ-ሰባዊ ምዑህሃድ፣ ንስደተኛ መሰላቱን ግቡኣቱን ኣፍልጦ ምሃብ፣ ኣብ ምክትታል ተሞርከሰ ምሞራዕግን ዘይምምዕራግን ስደተኛ፣ መምሪሕታትን መወከሲታትን ምቕራብ፣ ተኣፋፍነት ንምቅላል ንቕሓት ክብ ኣብ ምባል፣ ብኣሁጉራዊ ደረጃ ብመምርካስ ምክልኻል ሰብኣዊ መሰላት ስደተኛ፣ ከምኡውን ኣስተዋጽኦ መንግስትን ህዝብን ማዕከናት ዜናን ኣብ ፖሊሲ ሰብኣዊ መሰላት ክብ ምባል እዮም።

ሞንጎኝኝት ቀይሕ መስቀል ፖርቱጋል ኣብ ዓዉዲ ምቕባል ስደተኛታት፣ ማዕረ ምስቶም ቀዳምነት ብምሃብ ኩሎም ቀይሕ መስቀልን ቀይሕ ሂላልን ብኣሁግራዊ ደረጃ ዝሓንጸጽሉ ንጥፊታት ኣዩ።

እዛ መጽሓፍ ንኣብ ፖርቱጋል ንሳልሳይ-ሃገር ክኾኑ ዝኽእሉ ፣ ኣገዳሲ ሓቤረታታት ትሕዝ።

ቀይሕ መስቀልን ስድተኛታትን

አገደስቲ ነጥብታት፤

አሁጉራዊ ዑቆባ፤

አብ ፖርቱጋል፣ ሕጊ ምሃብ ዕቆባ ቁ.27/2008 ተባሂሉ ይፍለጥ ።(ሕጊ ምሃብ መሰል ዑቆባ) ምስ ምስንዳእ ሕጊ ቁ. 262/2014 ንአካይዳን ኩነታትን መሰል ፍቓድ ዑቆባ መስረት ዝገብር እዩ። መሰል ምሃብ ዑቆባ ብምክታታልን ምፍላጥን ኩነታት ስድተኛ ይወሃብ ።ወይ ከአ ተወሳኺ ካለእ ዓይነት ድጋፍ ይወሃብ።መግለጺታት አዞም ኩነታት ከአ ካብ መስርሕ 2011/95/UE ከምኡ ወን ኩነታት ስድተኛ ዝምልከት ዋዕላ ጀነቫ ናይ 1995 ዝምንጭዉ እዮም።

ሓታቲ ዑቀባ

ብዩን ዉሳኔ ዘይተዋህበ ንአሁጉራዊ ዑቆባ (አካያይዳ ዕቆባ) ዝሓተተ አካል እዩ።

ስድተኛ

ዝኾነ አካል ካብ ብሰንኪ ፣ዓሌት፣ዜግነት፣ፖሎቲካዊ ተቓወሞ፣ አባል ናይ ዉሱን ማሕበራዊ ጉጅለ ሙጺኑ ስቓይ ወይ ስግኣት ምስ ዝወርዶ ብኩዉን ምኽንያታትን ኣብ ሃገሩ ክነብር ዘይክእል ሰብ እዩ።

ሪሎኬሽን

መጠን ብዝዘሒ ስድተኛታት ካብ ግሪኽን ኢታሊን ንምቅላል ኣብ ሞንጎ አባላት ሃገራት ሕብረት ኤዉሮጳ ዝካየድ ምትሕብባር ምግግዝ ስድተኛታት እዩ።

ዳግመ ጥየሳ

ሓደ ካብቶም ሰለስተ ክወናት ዉሁድን ወለንታዉን መሰላት ስድተኛ እዩ።

ቀይሕ መስቀልን ስድተኛታትን

ዳግመ ጥየሳ ካብ መጀምርያ ዑቆባ ዝሓተተላ ሃገር ኣብኡዉን ኣብ ሕማቕ ኩነታት ክርከቡ ዝኸለሉ ናብ ቀዋሚ መሰል ፍቓድ ዑቆባ ትህብ ሃገር ምግግዝ እዩ።

ተነቀፍቲ ጉጅለታት

ኣብ ኩሉ ጉጅለ ናይ ስድተኛታ ብፉሉይ ተነቓፊ ጉጅለ ከም፣ ደቂ ኣንስትዮ፣ ስንኩላት ፣ ኣረግቶት፣ ይርከቡ። ኣዚአም ልዕሊ ክልተ ሲሶ (70 ካብ ሚእቲ) ጠቕላላ ብዝሒ ሒዞም ይርከቡ።

መሰነይታ ዘይብሎምን ንጹላትን ህጻናት

ብመሰረት ሕግታትን ስምምዓትን መሰላት ትሕቲ ዕድመ ፣ ካልእ ተጸራሪ ኣሁግራዊ ስምምምዕ ክሳዕ ዘይተርኽበ ፣ ኩሉ ትሕቲ 18 ዝዕድሚኡ ትሕቲ ዕድመ ተባሂሉ ይጽዋዕ።

“ንጹል” ዝባሃል ኩሉ ካብ ወለዲ ወይ ዝከናኸንዎ ኣባላት ተፈልዮ ዝነበር እዩ(እዚ ግን ካብ ካልእ ኣባል ስድራ ምንጻል ብዘይገድስ) ስለዚ ወላ ምስ ሓደ ኣባል ዝተሰነዩ ትሕተ ዕድመ ንጹል ክበሃል ይካኣል።

መሰነይታ ዘይብሎም ኣካላት ከኣ ካብ ወለዲ ወይ ኣባል ስድራ ወይ ዝኾነ ኣላይ ሰብ ዘይብሎም ህጻናት ኣዮም። ብሕጊ ኸኣ ኣላይ ኣካል ክቕርቡ ይግባእ። ኣብ ምምስራሕ ጠለብ ዑቆባ ናይዞም ዉሉን ጉጅለ ፣ ኣቲ ዝበለጸ ተግዳስነት “ብዘይ ምግላል” ክብርከተሎም ይግባእ።

መትከላት ብዛዕባ ምምላስ ትሕቲ ዕድመ

ብመትከል ዋዕላ ጀነቫ ዓንቀጽ ቁ፡33 ካብ ዋዕላ ሕብረት ኤውሮጳ ኣብ ሰብኣዊ መሰል (ሳልሳይ ዓንቀጽ) ኩሉ ህጻን ብሰንኪ ዓሌት፣ ሃይማኖት፣ ዜግነት፣ ተሳትፎ ኣብ ዝኾነ ማሕበራዊ ጉጅለ ፣ ብሰንኪ ሙኻኑ ስግኣት ወይ ሓደጋ ከጋጥሞ ምስ ዝኸለል ፣ ክምለስ ኣይግባእን። ብመሰረት ላዕላይ ኮሚሽነር ስድተኛታት (UNCHR) ወላ መሰል ዑቆባ ምስ ዝንጸግ፣ እዞም ዝተጠቐሱ መሰላት ክማላኡሎም ይግባእ።

ቀይሕ መስቀልን ስድተኛታትን

ጥርናፊ ስድራ

ብመሰረት መትከላት ጥርናፊ ስድራ፣ “ስድራ መሰረታዊ አካል ሕብረተሰብ አዩ።ብደረጃ ሕብረተሰብን ሃገርን ከአ ድጋፍ ከግበረሎም ይግባእ”። አዚ መትከል ፣ጥርናፊ ስድራ ዘረጋግጽን ነቶም ጥርኑፋት አካላት ዉን መሰል ዑቆባ ዘማልእን እዩ።

ድንበር ዱብሊን

ኩለን ሃገራት ሕብረት ኤዉሮጳ ወላኳ ዝተፈላለዩ መትከላት ናይ ምቕባል ስድተኛታት ይሃልወን። ኣብ መቐባልን መሰል ቀዋሚ ፍቓድ ምንባር ኣብ ዝኾነት ሃገር ናይ ሕ.ኤዉሮጳ ዝምልከት ድንበርን ሕግታትን ናይ ስድተኛታት ብዝምልከት ግን ናይ ሓባር አካይዳ አለወን። ድንበር ዱብሊን ነቲ ብዋዕላ ጀነቫ ዝምልከት ጠለብ ዑቆባ ናይ ሓደ አካል ናይ አየነይቲ ሃገር ተሓታትነት ሙኽኑ የነጻር። ኣብ መብዛሕኡ እታ መጀመርያ ዘአተወላ ሃገር እያ። ኣብ 2003 አዚ ድንበር ናብ ድንበር ዱብሊን 3 ተሰናድአ። ኣብ 2008 ኮሚሽን ኤዉሮጳ ፣ ኣብ ድንበር ዱብሊን ጽገናታትን ምምሕያሻታትን አቕሪቡ።እዚዉን ንድንበር ዱብሊን ናይ ሙቕም ዕድላት ከም ዝግዝዝ ገይሩ።

መደባት ዳግመ ምግዓዝ ስደተኛታት ኣብ ፖርቱጋል

ስርዓት ድጋመ ምግዓዝ ስደተኛታ ኣብ ሕብረት ኤዊሮጳ

ኣብ 2015, ናይ ኣሁግራዊ ዕቆባ ጠለባት ብጉሊሕ ወሲኹ። ብፍላይ ኣብ ሃገራት ግሪኽን ኢታሊን።

ኮሚሽን ሕብረት ኤዊሮጳ ካብዘን ሃገራት ጽዕነት ንምቅላል፣ ኣብ 2015 ናይ ህጹጽ ሜካኒስም ምግዓዝ ስደተኛታ ኣማዕቢሉ። ብሕ.ኤዊሮጳ ከም ዝተገልጸ ዳግመ ምግዓዝ ማለት ናይ ሓደ ኣካል ሓታቲ ኣሁግራዊ ዕቆባ ኣብ ሓንቲ ኣባል ሕ.ኤሮጳ ናብ ካልእ ኣባል ሃገር ምስግጋር እዩ።

ስርዓት ኤዊሮጳ ኣብ ወሽጢ ክልት ዓመታት ን 120 ሺሕ ሰባት ንምግዕዓዝ ኣብ ግምት የእቱ። ዝበዝሐ ሰብ ንምቕባል ከኣ ብምልዛብ ዝተፈላለዩ ኣባላት ሃገራት ኣቲ ግዜ ከም ዝናዋሕ ይግበር። ቀንዲ ናይዚ ፕሮግራም ቡቑዓት ዜጋታት ከኣ ፣ ሰርያ፣ ኤርትራን ዲራቕን እዮም።

መደብ ዳግመ ምግዓዝ ስደተኛታት ኣብ ፖርቱጋል

ነቶም ፍቓድ ናይ ኣሁግራዊ ዕቆባ ዝተወሃቡ ኣባላት ንምሕጋዝን ጠለባቶም ንምምላእን ፣ ፖርቱጋል ኣብ መወዳእታ ናይ 2015፣ ጉጅለ ስራሕተኛታት ኣዊሮጳዊ ኣጀንዳታት ናይ ስደተኛ መስሪታ (ስልጣነ ቁ.10041-A/2015). እዚ ጉጅለ ስራሕ፣ ብኣገልግሎት ስደተኛታትን (SEF) ካልኣት ዝተፈላለዩ ማሕበረ ሰባዊ ትካላት ከም ቀይሕ መስቀልን ዝተወሃሃደ እዩ።

መደባት ዳግመ ምግግዝ ስደተኛታት ኣብ ፖርቱጋል

ኣካያይዳ ጠለብ ዕቆባ

ኣካያይዳ ጠለብ ዕቆባ ብዝምልከቶም በዓል መዝታት ዝካየድ፣ ኣዎንታዊ ወይ ኣሉታዊ መልሲ ክህልዎ ዝኸኸል ፕሮግራም ሕግታታን ምምስራሒታትን እዩ።

ኣገባብ ምምስራሕ ጠለብ ዕቆባ ናይ ብዳግመ ምግግዝ ዝኣተወ ሰብ ምስ ኩሉ ኣመስራራሕ ጠለባት ዕቆባ (ብመገዲ ፕላን ወይ ግሪኽ ዝኣተወ) ዝመሳሰል እዩ። ስለዚ፣ ኣዚ ዝስዕብ ንድፋታት ናይ መጀመርያ ደረጃታት ምምስራሕ ጠለባት ዕቆባ እዩ።

ቀዳማይ መመስረሒ ደረጃ

ኣብ ፖርቱጋል ብኣየር ድሕሪ ምእታው ትካል ስደተኛታትን ዶብን (SEF) ምእካብ ሓቤሬታታት ከም ስእሊ፣ ግሪካ ኣጸብዕ፣ ምግባር ይጅምር። ድሕሪ ናይዚ ሓቤሬታታት ጸበጻብ ብይን ነቲ ሓታቲ ኣካል ተረክብ። እዚ ብይን፣ መሰላት ምምዝጋብ ኣብ ማእከል ጥዕና፣ ትምህርቲ፣ ከምኡ-ወን ስርዓት ኣገልግሎት ቀረጽ የወሕስ።

ካልኣይ ደረጃ መመስረሒ

ሓታቲ ዕቆባ ናብ (SEF) ክቐርብ ምልክታ ይወሃቦ። መግለጺታት ብዛዕባ መንነት፣ ዜግነት ሕሉፍ ኣድራሻ፣ ጉዕዞ፣ ካልእ ንጠለቡ ሓጋዚ ክኸውን ዝኸኸል መርትዖታትን መረዳእታታትን ምስ ካልእ ተወሳኺ ሓቤሬታታት የቐርብ።

ኣብዚ እዋንዚ፣ (SEF) ብሙሉኡ ኣገደስቲ ሓቤሬታታት ናይ ጠለብቲ ዕቆባ ይእከብ። ኣብዚ ብሙምርካስ ከኣ ብ(SEF) ወሳኒ ይብዮን።

መደባት ዳግመ ምግባዝ ስደተኛታት ኣብ ፖርቲጋል

ሳልሳይ መመስረቲ ደረጃ

ብመሰረት ፍቓድ ጠለብ ወቕታዊ ፍቓድ መሰል መንበሪ(ARP) ይወሃብ ። ክሳብ ናይ መወደእታ ዉሳኔ ዝወሃብ ከኣ ክሕደስ ይካኣል። ጠላቢ ዕቆባ ወቕታዊ ፍቓድ መንበሪ ምስ ዝረከብ ፣" ብመሰረት ሓፈሻዊ ሕጊ ኣብ ዕዳጋ ሸቕለት ክሳተፍ ዉሕሰነት ኣለዎ"።

ዉሳኔ ዕቆባ ኣወንታዊ ወይ ጭርነፋዊ ፍቓድ ምስ ዝረከብ እዞም ዝቐርቡ ዶኩመንታት ይወሃብ፤

ቅዋሚ ፍቓድ ዕቆባ

ንሓሙሽተ ዓመት ናይ ፍቓድ ምጽናሕ ፣ ዝኾነ ማሕበራዊ፣ ናይ ፖሊስ ብመሰርታዊ ግዳድ ምክንያት ክሳብ ዘይተግንቀፈ ከኣ ክሕደስ ይካኣል።

ናይ ስነ ልቦናዊ ምክንያታት ፍቓድ ምቕማጥ

ድሕሪ ዉሳኔ መሰል ስነልቦናዊ ፍቓድ ምቕማጥ ይወሃብ ን2 ዓመት ከኣ የገልግል። ብማሕበራዊ ፣ ፖሊስ መሰረት ግዳድ ዕንቃፊ ክሳብ ዘይተረኸበ ከኣ ክሕደስ ይካኣል።

ነቶም ጉጅለ ሰራሕተኛ ከም ተነግረ፣ ኩሎም ብዳግመ ምግባዝ ዝመጹ ጽግዕተኛታት ናይ ሓሙሽተ ዓመት ዝጸንሑ ታሴራ ይወሃቡ።

ኩላቶም ዶኩሞንታት ብክፍሊት ይሕደሱ፤

ኩላቶም ፍቓድ ዕቆባ ዝተዋህቡ ስደተኛታት ከኣ መሰል ጥርናፊ ስድራ ኣለዎም።

ሽቆለት ኣብ ፖርቱጋል

ኣገባብ ኣካይዳ ምልክታ ስራሕ

ኣብ ፖርቱጋል፣ ስራሕ (ሽቆለት ምርካብ) ፣ ኣብ ኣብ ማዕከናት ሜድያን ፖስታታትን ዝተወሰነ ፕራሕ ኣይኮነን።

ስራሕ ምድላይ፣ ምስ ዓይነታት ዝተፈላለዩ ጽላታት ዝተወሃሃደ ክኸውን ኣገዳሲ እኳ እንተ ኾነ፣ እዞም ዝስዕቡ ሮቛሒታት ምግንዛብ ይግባእ።

- ናይ ሲ.ቪ ወረቆት ምሕላፍ
- ናይ ስራሕ ጽሑፍታት ብቐጥታ ምምላስ
- ብዙሓት ሓተታታት ስራሕ ምእማም
- ኣብ መደበር ሙቛም ሽቆለት (IEFP) ወይ ዝቐረበ ትካል ናይ ሽቆለት ምምዝጋብ (<https://www.iefp.pt/>)
- ኣብ ቤት ጽሕፈት ድጋፍ ሽቆለት ፣ ዉሑል ቤት ጽሕፈት ድጋፍ ስደተኛታትን (GAE, GIP – Professional Inscition offices - መርበብ GIP ተመልከት፣ ኣብ ቀረባ ዝርከብ ቤት-ጽሕፈት ዉሽጣዊ ትካላት ምድጋፍ ሽቆለትን ካልኣት ዝምለክቶም ትካላታትን ምምዝጋብ “Gabinetes Locais de Apoio ao Migrante ከምኡውን ፣ Gabinete de Apoio Especializado ao Imigrante”).
- ምስ መርበባት ዝምድና ምልዛብ (ስድራ፣ ኣእዕሩኽ ፣ መሳርሕቲ፣ ቆጻርቲ ስራሕ)

ኣብ ፖርቱጋል ዝበዝሑ ዋናታት ስራሕ ናይ ስራሕ ናይ C.V ወረቆት ይሓትቱ። ናይ ስራሕ ወረቆት ሞያዊን ኣካዲምያዊን መብሪህታት ስራሕተኛ ዘለዎ ኣብ ናይ ምሉእ ዕድመ ዝተደልበ ክእለታትን ተሞኩሮታትን ዝገልጽ ኣይ። ከም ሕጊ፣ ናይ ስራሕ ወረቆት ብፉሉይ ኣብ ዝተወሰነ ስራሕ ዘተኮረ ንዕድል ሽቆለት ምርካብ ብዝድርኽ መግለጺታት ዝተሰነዩ ክኸውን ኣለዎ።

ከምኡውን ተወዳደርቲ ኣብ ክፋል ናይ ዕድል ሽቆለት ዘለዎ ጋዜጣታት ክንብቡ ይግባእ።

ሸቆለት ኣብ ፖርቱጋል

ዕድል ሸቆለት ንምርካብ ካብ ሜድያ ጥራሕ ክጽበዩ ኣይግባእን። ንስርሖም ዝሰማማዕ C.V ምስ መሰንይታ ወረቐት ገይሮም ፖስታ-ታት ናብ ዝተፈላለዩ ካምፓኒታት ክሰዱዉን ኣለዎም። ኣዚ መስርሕ ፍኑው ምድላይ ስራሕ ይባሃል።

ንደለይቲ ስራሕ ኣብ ምድላይ ሸቆለት ዘቃልል ዝተፈላለዩ ቤት ጽሕፈት-ታት ኣለዉ (“Gabinete de Apoio ao Emprego”) ካብዘን ቤት ጽሕፈት ንምጥቃም ደለይቲ ስራሕ ኣብ ሓደ ካብዘን ትካላት ሞያዊ ኣፍልጦን ልምምድን ክወስዱ ኣለዎም። ካብ ኣንላይን መስርሒ ናይዘን ትካላት ዉን ምጥቃም ይካእል።

ኣብዘን ትካላት ንምምዝጋብ እዞም ዝስዕቡ ርጅሒታት ክማልኡ ኣለዎም፡

- ንስራሕ ህልዉ ሙኻን፤
- ዕድሜኻ ልዕሊ 16 ክኸዉን፤
- ፓስፖርት ወይ ካልእ ኤክስፖርት ዘይኮነ ናይ ስደተኛ ዶኩሜንታት ክህልወካ፤
- ኣፍልጦ ናይ ወጻእተኛ ታሴራ ወይ ፓስፖርት ።
- ዝኾነ ኣብ ፖርቱጋል ምጽናሕ ዝፈቅድ ንእሽቶ ወረቐት ክህልወካ፤

ዋዕላዊ ፎሩም

ኮንትራክት ናይ ስራሕ ሓደ ሰብ ናይ ስራሕ ቀንዲ ግብ-እነቱ ዝምስክር ናይ ስራሕ ወረቐት እዩ። ኣዚ፣ ንቐሩብ እዋን ኣብ ትሕቲ ብዓል መዚ ምስ ሰርሐ ክዉን ይኸውን (ኮድ ሕጊ ዕዮ ቁ.5/2007, ናይ 16 ጥቅምቲ)።

ዝተፈላለዩ ዓይነት ናይ ስራሕ ኮንትራክት ኣለዉ። ንሳቶም ከኣ ናይ **ዘይተወሰነ እዋን** (ቀዋሚ) ክሙዉን **ዝተወሰነ** እዋን ዘገልግሉ ናይ ስራሕ ኮንትራክት(ርጉጽ ወይ ዘይርጉጽ) እዮም።

ሽቆለት ኣብ ፖርቱጋል

ናይ ቀዋሚ ኮንትራክት ከም ሓፈሻዊ ናይ ቅበላ ኮንትራክት ጌሩ ከወሰድ ኣድላዪ እዩ።

ንወሱን እዋን ዝግበር ኮንትራክት ኩሉ ጊዜ ንግዝያዊ ግዳደ ናይ ሓደ ትካል ወይ ካምፓኒ ንምምላእ ዝግበር ኮንትራክት እዩ። እዚ ከኣ ዝኾነ ሰራሕተኛ ናይ ሓንቲ ካምፓኒ ምስ ዘብኩር ወይ ንፖሊሲታት ሽቆለት ምምላእ (ሓድሽ ሰራሕተኛ ዝምልከት) ወይ ከኣ ሓደስቲ ካምፓኒታት ኣብ ምምስራት ዝግበር እዩ።

ኮንትራክት **እጃማዊ ኣገልግሎት** ሓደ ኣካል ንኻልእ ኣካል ናይ ስነ-ሓሳብ ወይ ኢድ-ጥበባዊ ኣገልግሎት ንምቕራብ ዝግበር እዋናዊ ናይ ሰራሕ ኮንትራክት እዩ ።

ነዚ ብዝምልከት ፣ ሰራሕተኛ ከምቲ ኣብ ናይ ቀዋሚ ኮንትራክት ዘለዎ ግዴታታት ይብሉን። ኣብ ባዕሉ ብሙምርኳስ ከኣ ቅኑዕ ኢሉ ዝርእዮም ስርዓታትን ስትራቴጂታትን ናይ ምውሳድ ናጽነት ኣለዎ።

ግቡትኣትን መሰላትን

ብዘይ ቅድመ ፍርዲ ናይ ካልኣት ግዴታታት፣ ሰራሕተኛ ነዘም ዝሰዕቡ ሮጃሒታት ከማልእ ኣለዎ

- ሀ) ንመሳርሕቱን በዓል መዚታት ናይ ስርሑን ብኣኽብርት ምቕራብ
- ለ) ትግሃትን ናይ ስራሕ ቆጸራ ምሕላውን
- ሐ) ስራሕ ብጥንቃቄን ብህርኩትነትን ምትግባር
- መ) ብዋና ስራሕ ዝግበር ናይ ሞያዊ ስልጠና ብቱኸረት ምዝዛም
- ሰ) ንድስጥሊን፣ድሕነት፣ጥዕናን ናይ ካምፓኒ ዝምልከት ብዋና ስራሕ ዝውሰዱ መምሪሕታትን ትእዛዛትን ምኽባር።

ሽቆለት ኣብ ፖርቲጋል

- ረ) ንዋና ስራሕ ብተወፋይነት ምስራሕ፣ማለት ኣብ ክንዲ ዋና ስራሕ ወይ ካልኣት መሳርሕቲ ብዝምልከት ተጻራሪ ሱጉምትታት ዘይምግባር
- ሰ) ኩሉ ብዋና ስራሕ ዝወሰን ልዝብን ምኽርታትን ብሓላፍነት ምትግባር
- ሸ) ንናይ ካምፓኒ ፍርያምነትን ምምሕያሻትን ዝግበር ስጉምትታት ምትብባዕ
- ቀ) ምስ ርጉጽነትን ድሕነትን ጥዕናን ናይ ካምፓኒ ወይ ትካል ዝሰርሑ ኣካላት ምትሕብባር
- ቐ) ኣብ ንኣድላይነት ድሕነትን ርግኣትን ናይ ካምፓኒ ንምወሳኽ ዝግበሩ ሜካኒስም ሓባራዊ ወፊራ ምስታፍ

እዞም ዝሰዕቡ ንዋና ስራሕ ክልኩላት ኣዮም

- ሀ) ንጥፊታት ናይ ሰራሕተኛ ምጽራር
- ለ) ብዘይ ምኽንያት ንወጺእታዊ ኣካይዳ ስራሕ ምዕጋት
- ሐ) ኣንጻር ሰራሕተኛታት ጸቕጥታት ምፍጣር
- መ) ሕግታት ሰራሕተኛ (labour code) ብዘይ ፈቕዶ ኣገባብ ፣ንደረጃ ናይ ሰራሕተኛ ምትሓት
- ሠ) ብዘይ ስምምዕ ማሕበራዊ ወፊራ ወይ ሕግታት ሽቆለት ብሃንደበት ንሰራሕተኛ ናብ ካልእ ቦታ ስራሕ ምቕያር
- ረ) ብዘይ ፍቓድ ሕጊ ናይ ሽቆለት ንሰራሕተኛ ናብ ሳልሳይ ኣካል ምጥቃም
- ሰ) ንሰራሕተኛ ዘይምልከቶ ንብረት ወይ ኣጎልግሎት ካብ ካልእ ዋና ስራሕ ንኸምጽእ ምግዳድ

ሽቆለት ኣብ ፖርቱጋል

ሸ) ብዘይ ምኽንያት ንስለምዕ ወይ ኮንትራክት ምዕጻው ተወሳኺ ሓበሬታ ንምርካብ፣ ነዚ ዝስዕብ መርበብ ኢንተርኔት ምወካስ ይካእል፣
(<http://www.acm.gov.pt/-/direitos-e-deveros>)

ንጥፈታዊ ጽላታት

መባእታዊ ጽላት

መባእታዊ ጽላት፣ባህርያዊ ጸጋታት ብምምዝማዝ ኣብ ፍርያምነት ምወዳል እዩ ። ኣብነታት ናይ ኢኮኖሚያዊ ንጥፈታት ባእታዊ ጽላት፣ ሕርሻ፣ዕደና፣ምግፋፍ ዓሳ፣ እዮም። ቀረብ ንጥረ ነገር ናይ ፋብሪካታት ዘማልእ ቀንዲ ጽላት ከኣ እዩ።

ካልኣዊ ጽላት

ብባሕታዊ ጽላት ዝፈርዩ ንጥረ ነጋራት ብፋብሪካ ናብ ክዳውንቲ፣ማሺነሪ፣ዕሹግ መግቢ ወዘተ ዝልውጥ ጽላት ናይ ኢኮኖሚ እዩ።

ሳልሳዊ ጽላት

ኣጎልግሎት ዝምልከት ጽላት ናይ ኢኮኖሚ እዩ። ኣጎልግሎት ማለት ንጠለብ ሳልሳይ ኣካል ንምዕጋብ ብወልቀ ሰባት ወይ ካምፓኒታት ዝግበሩ ዘይ ጭቡጣት ፍርያት እዮም። በዚ ጽላት ዝነጥፉ ኣብነታት ኣጎልግሎት ከኣ፣ንግዲ፣ትምህርቲ፣ኢንፎርሬሽን፣ ኣጎልግሎት ስልኪ፣ ጥዕና፣ ኣጎልግሎት ጽሬት፣ኣጎልግሎት መግቢ፣ ቱሪስም፣ኣጎልግሎት ባንክ፣ኣጎልግሎት ሞጓዳዊያን እዮም።

ራብዓዊ ጽላት

እዚ ጽላት ናይ ርብ-ቲክስ፣ሳይበርነቲክስ፣ኮምፕዩተር እዩ። ኣገዳስነት ናይዚ ጽላት ምስ ጊዜ እንዳ ዓበዩ ይኸይድ ኣሎ።

ሽቆለት ኣብ ፖርቲጋል

ሞያዊ ኣፍልጦ

ባዕዳዊ ብቐዕነት ብኣካዳምያዊ ኣፍልጦ ናይ ሞያ ክትግበር ይካኣል።

ኣካዳምያዊ ኣፍልጦ ፣ብመሰንይታ ኣካይዳን ትሕዝቶን ሞያዊ ኣፍልጦ ብደረጃ ፖርቲጋል ተዳራጊ ናይ ሙኻን ብቐዓት እዩ።

ሞያዊ ኣፍልጦ ብወገን ዝምልከቶ በዓል መዚ ወይ ሚንስትሪ ወዘተ, ንምክትታል ምጣነ ንጥፊታት ሞያዊ ኣፍልጦ ምምዛዝ እዩ።

ማእከል ሽቆለትን ካልኣት ሞንጎኛታት ኣሃዱ ሽቆለትን

ትካል ሞያን ልምምድ ሽቆለትን (IEFP) ኣብ ጥቕሉንነት ዕዳጋ ስራሕ ዝሕግዙ ዝተፈላለዩ ምንጭታትን ኣጎልግሎታትን ይርከቡን።

ብተወሳኺ ዉን ኣብ ፖርቲጋል ዝርከቡ ብኻልኣት ወደባት ዝተመስረተ ንደለይቲ ስራሕን ቆጻርቲ ስራሕተኛታትን ዝሕግዝ ናይ ኣንላይን መድረኽ ምወካስ ይካኣል።